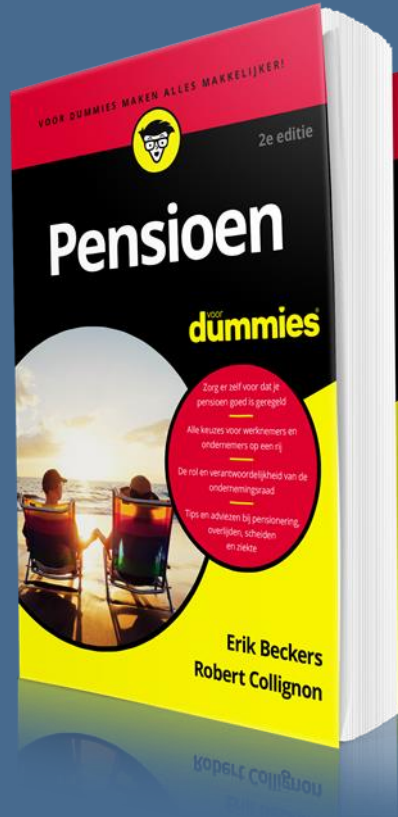

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

Erik Beckers

Auteur *Pensioen voor Dummies* en
Hoofd Praktijkgroep Pensioenrecht JZ VIVAT

Wat doe je het liefst van de volgende vijf activiteiten?

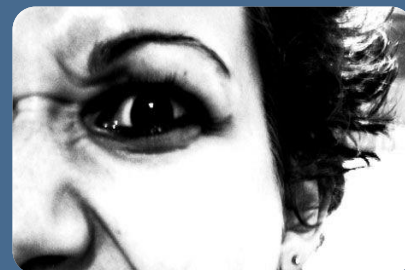
Schoonmoeder
bezoeken

Examen doen

Naar de tandarts gaan

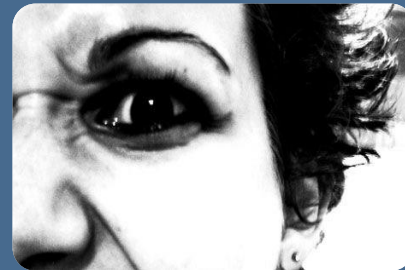
Pensioen-
regeling
lezen

Op vakantie gaan

Pensioen eindigt stijf onderaan....

1. Op vakantie gaan
2. Schoonmoeder bezoeken
3. Examen doen
4. Naar de tandarts gaan
5. Pensioenregeling lezen

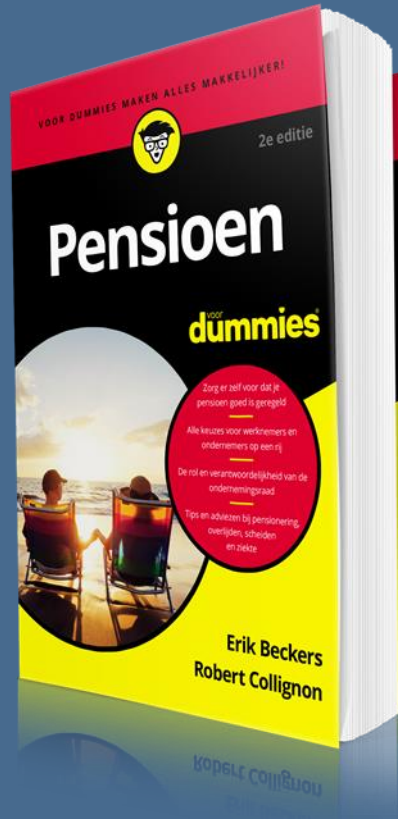

In deze workshop:

- Meer gevoel krijgen bij jouw pensioensituatie
- Waar kun je nu al mee te maken krijgen?
- Pensioen interessanter maken dan de tandarts !!!!

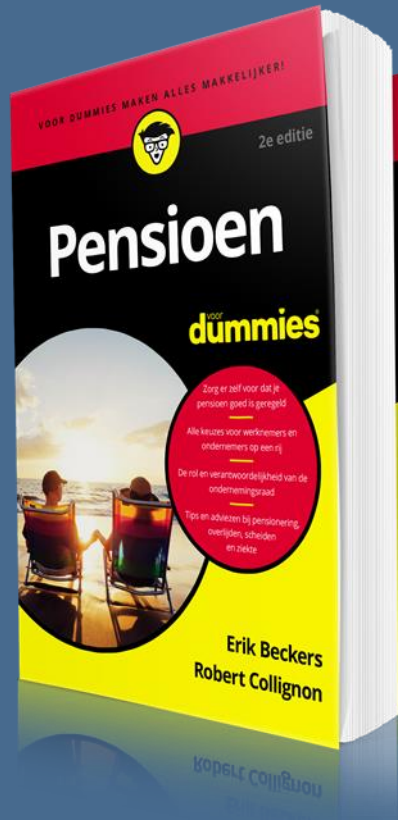
Zes stappen naar een comfortabel pensioen

- ◆ Stap 1 :
- ◆ Stap 2 :
- ◆ Stap 3 :
- ◆ Stap 4 :
- ◆ Stap 5 :
- ◆ Stap 6 :

Voorbeeld van een 33-jarige met een salaris van € 43.500

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

❖ Stap 1 : De overheid

❖ Stap 2 :

❖ Stap 3 :

❖ Stap 4 :

❖ Stap 5 :

❖ Stap 6 :

AOW-leeftijd volgens: mijnpensioenoverzicht.nl

67 jaar en 3 maanden

AOW-leeftijd volgens: Sociale Verzekeringsbank

voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

 Menu

Vul uw geboortedatum in en kijk vanaf wanneer u AOW krijgt.

Uw AOW-leeftijd

Uw geboortedatum:

U krijgt naar verwachting AOW vanaf

Uw geschatte AOW leeftijd is **69 + 3 maanden**

 Terug

De AOW-leeftijd is definitief vastgesteld tot en met 2025.

69 jaar en 3 maanden

AOW-leeftijd volgens: Actuarieel Genootschap

67 jaar + 3 maanden	70 jaar	71 jaar + 2 maanden	2051
67 jaar + 3 maanden	70 jaar	71 jaar + 4 maanden	2052
67 jaar + 3 maanden	70 jaar + 3 maanden	71 jaar + 6 maanden	2053
67 jaar + 3 maanden	70 jaar + 3 maanden	71 jaar + 8 maanden	2054
67 jaar + 3 maanden	70 jaar + 6 maanden	71 jaar + 9 maanden	2055
67 jaar + 3 maanden	70 jaar + 6 maanden	72 jaar + 0 maanden	2056
67 jaar + 3 maanden	70 jaar + 9 maanden	72 jaar + 3 maanden	2057
67 jaar + 3 maanden	70 jaar + 9 maanden	72 jaar + 6 maanden	2058
67 jaar + 3 maanden	70 jaar + 9 maanden	72 jaar + 9 maanden	2059
67 jaar + 3 maanden	70 jaar + 9 maanden	73 jaar + 0 maanden	2060

72 jaar !

Dit is een update van het schema dat met uitleg is opgenomen in *Pensioen voor Dummies* pagina 31.

AOW-leeftijd volgens: de wet

Algemene Ouderdomswet

Geldend van 01-10-2016 t/m 07-12-2016

- 2 De verdere verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd en de aanvangsleeftijd wordt jaarlijks, voor de eerste maal uiterlijk op 1 januari 2017 voor het jaar 2022, vastgesteld volgens de volgende formule:

$$V = (L - 18,26) - (P - 65)$$

waarbij:

V staat voor de periode waarmee de pensioengerechtigde leeftijd respectievelijk aanvangsleeftijd wordt verhoogd, uitgedrukt in perioden van een jaar;

L staat voor de geraamde macro gemiddelde resterende levensverwachting op 65-jarige leeftijd in het kalenderjaar van verhoging;

P staat voor de pensioengerechtigde leeftijd in het kalenderjaar voorafgaande aan het kalenderjaar van verhoging.

Indien V negatief is of minder dan 0,25 bedraagt, wordt deze gesteld op 0.

Indien V 0,25 of meer bedraagt, wordt deze gesteld op drie maanden.

73 jaar en 3 maanden !

AOW-gat...

Volgens www.mijnpensioenoverzicht.nl

67 jaar en 3
maanden

Volgens de Sociale Verzekeringsbank (CBS)

69 jaar en 3
maanden

Volgens het Actuarieel Genootschap

72 jaar en 0
maanden

Volgens de wet

73 jaar en 3
maanden

AOW-gat in jaren en maanden ...

**73 jaar en 3 maanden -/-
67 jaar en 3 maanden =
6 jaar !!!!**

67 jaar en 3 maanden

69 jaar en 3 maanden

72 jaar en 0 maanden

73 jaar en 3 maanden

AOW-gat in euro's.

**6 jaar x AOW =
6 x (12x 786) =
€ 56.600 of
(12x 1151)
€ 82.800**

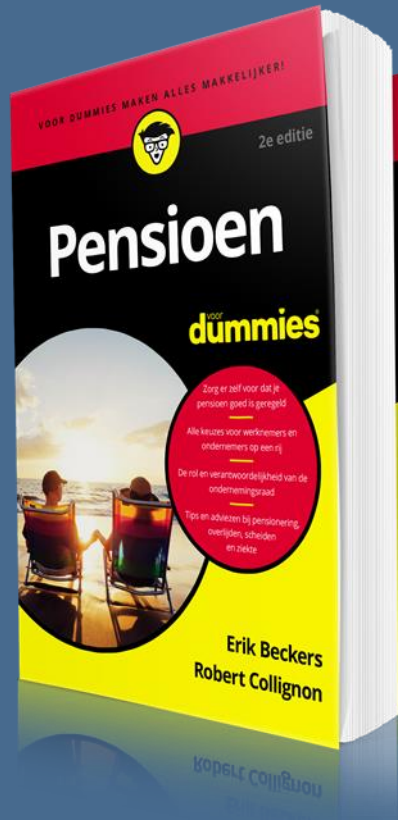
67 jaar en 3
maanden

69 jaar en 3
maanden

72 jaar en 0
maanden

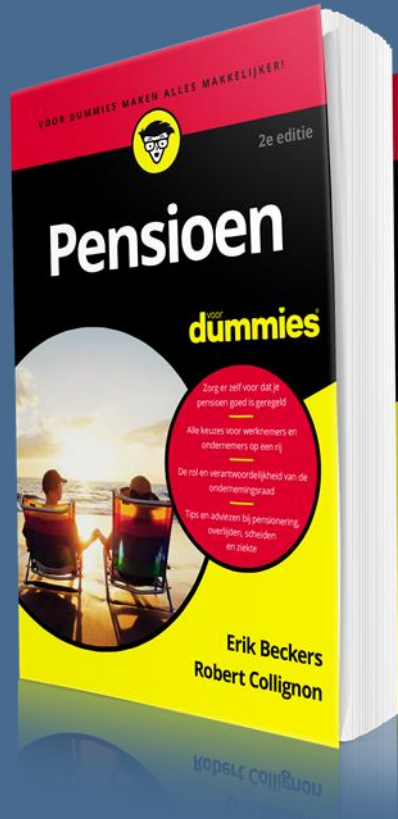
73 jaar en 3
maanden

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

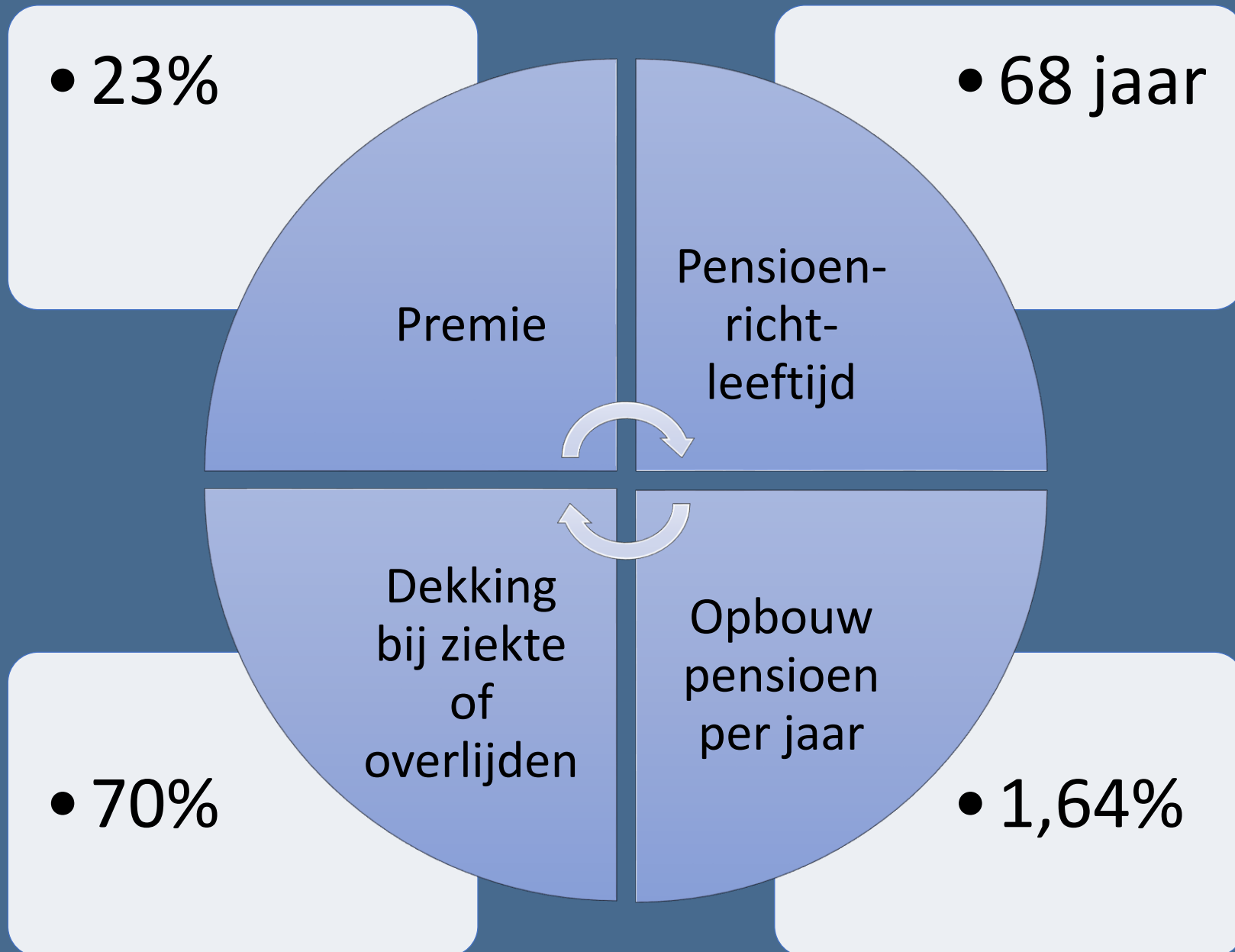
- ✓ Stap 1 : De overheid
- ❖ Stap 2 :
- ❖ Stap 3 :
- ❖ Stap 4 :
- ❖ Stap 5 :
- ❖ Stap 6 :

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

- ✓ Stap 1 : De overheid
- ❖ Stap 2 : De werkgever
- ❖ Stap 3 :
- ❖ Stap 4 :
- ❖ Stap 5 :
- ❖ Stap 6 :

Stap 2: De werkgever

Stap 2: De werkgever

• 23%

• 68 jaar

Vaak 50% eigen
bijdrage, bij VIVAT
ongeveer 13%

Premie

Pensioen-
richt-

Pensioenpremie:
€ 43.500 x 23,6% = € 10.266
Jouw bijdrage circa
€ 10.266 x 13% = € 1.335

Dekking
bij ziekte
of
overlijden

per jaar

• 70%

• 1,64%

Stap 2: De werkgever

Pensioenrichtleeftijd heeft niets met AOW-leeftijd te maken, het is een aanname voor de berekening van je pensioen. Je mag de ingangsdatum vervroegen (**vanaf 55 jaar**) of uitstellen (**tot 5 jaar na je AOW-leeftijd**)

• 70%

ing
ziekte
of
overlijden

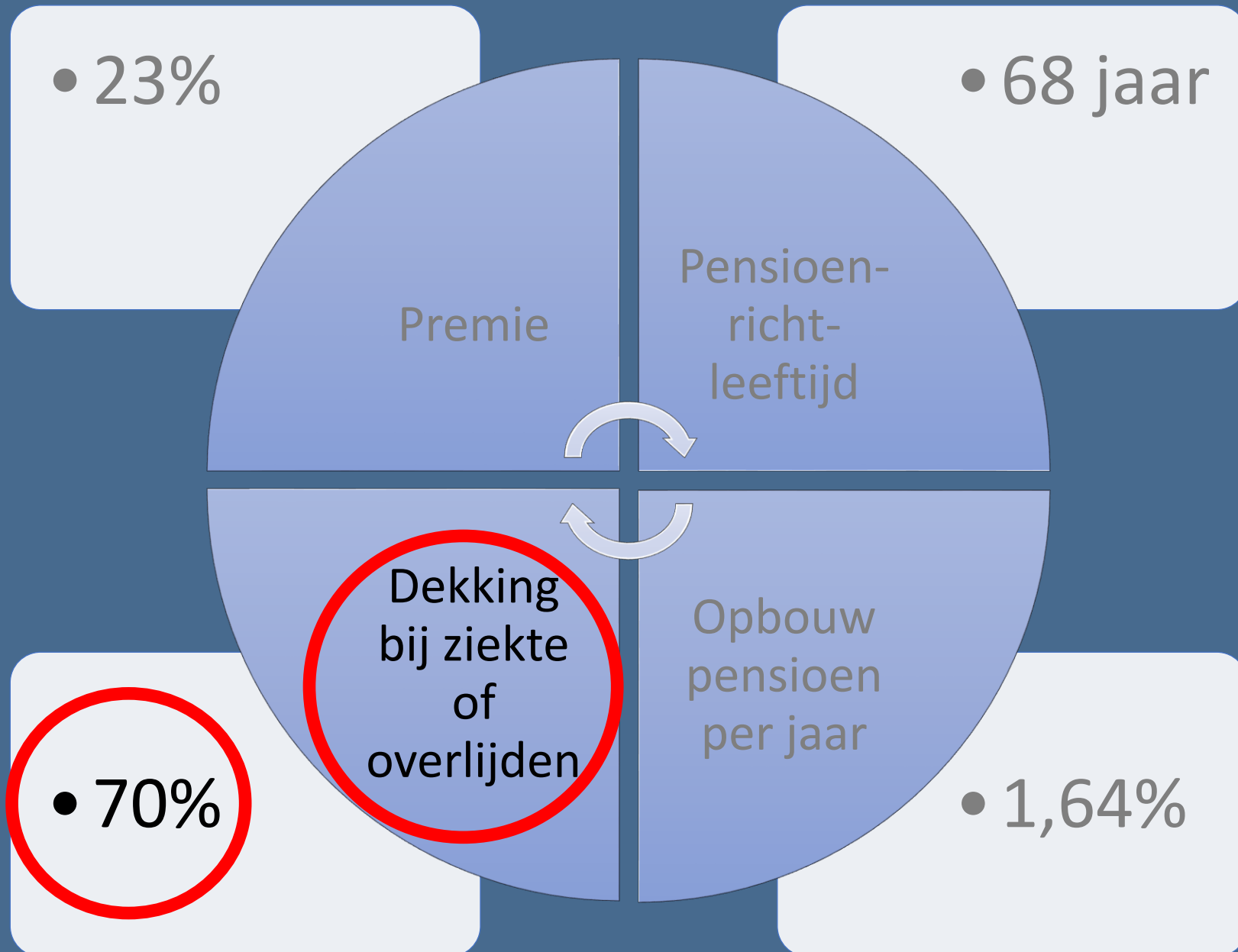
Pensioen-
richt-
leeftijd

• 68 jaar

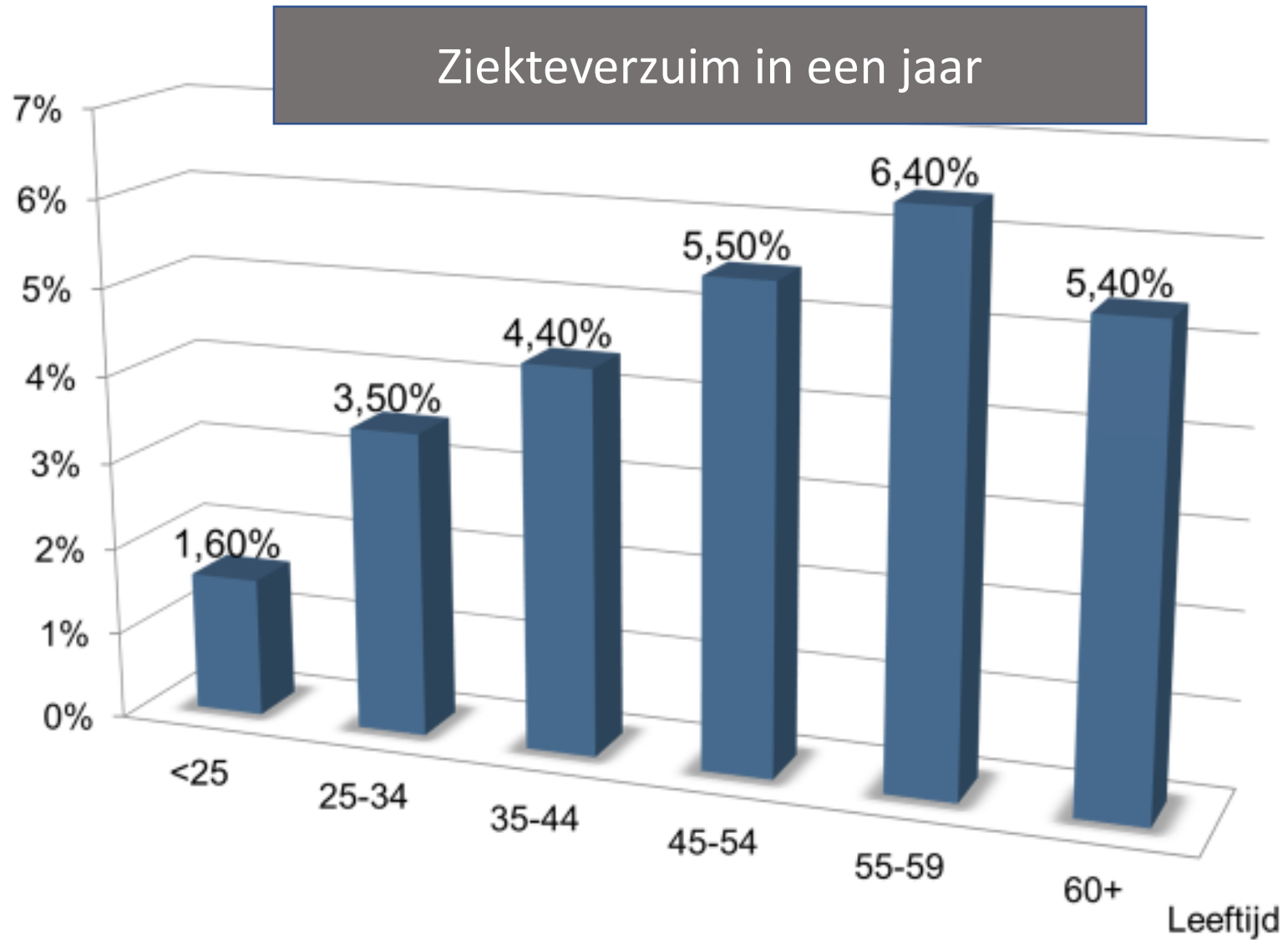
Opbouw
pensioen
per jaar

• 1,64%

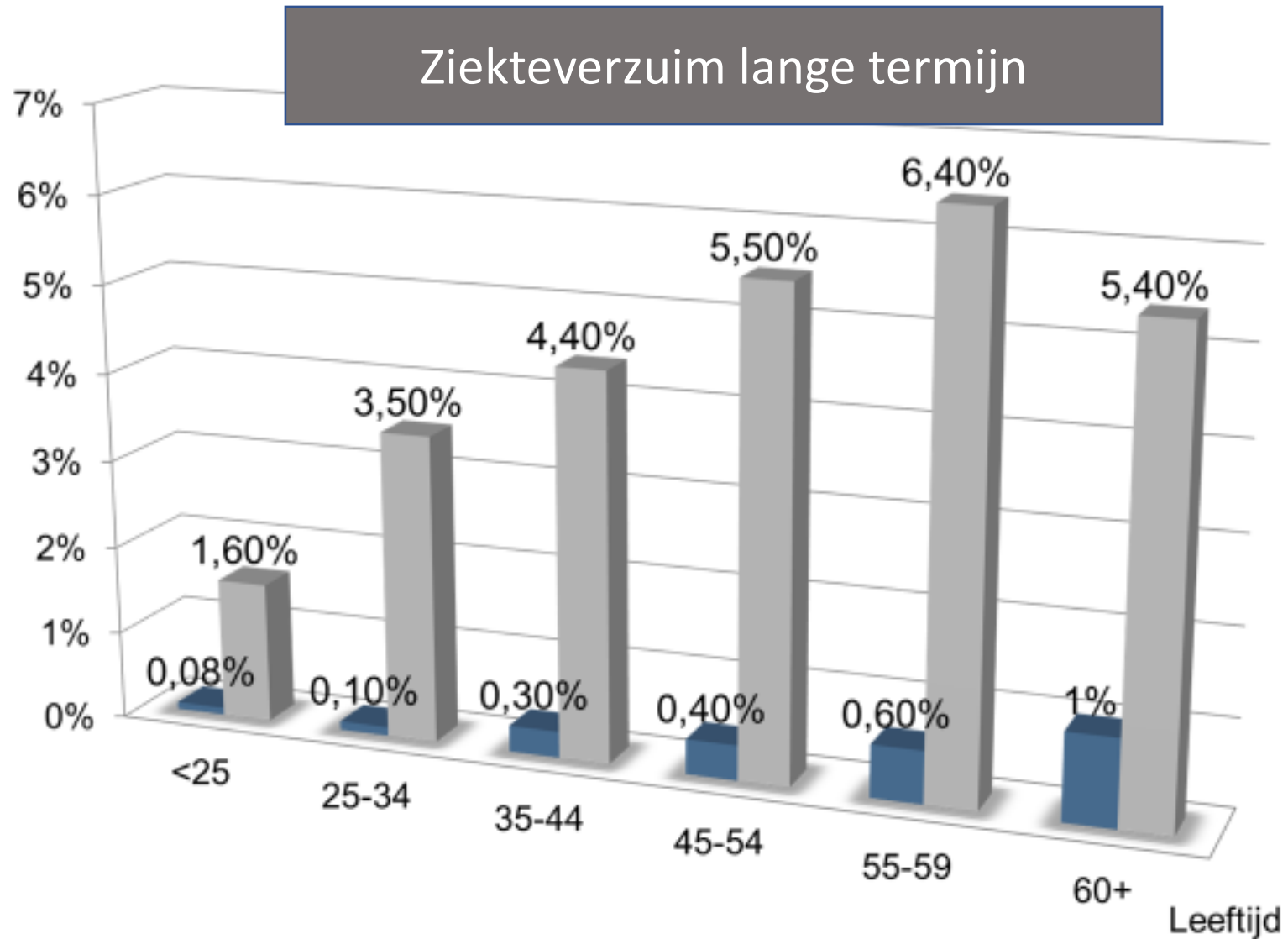
Stap 2: De werkgever

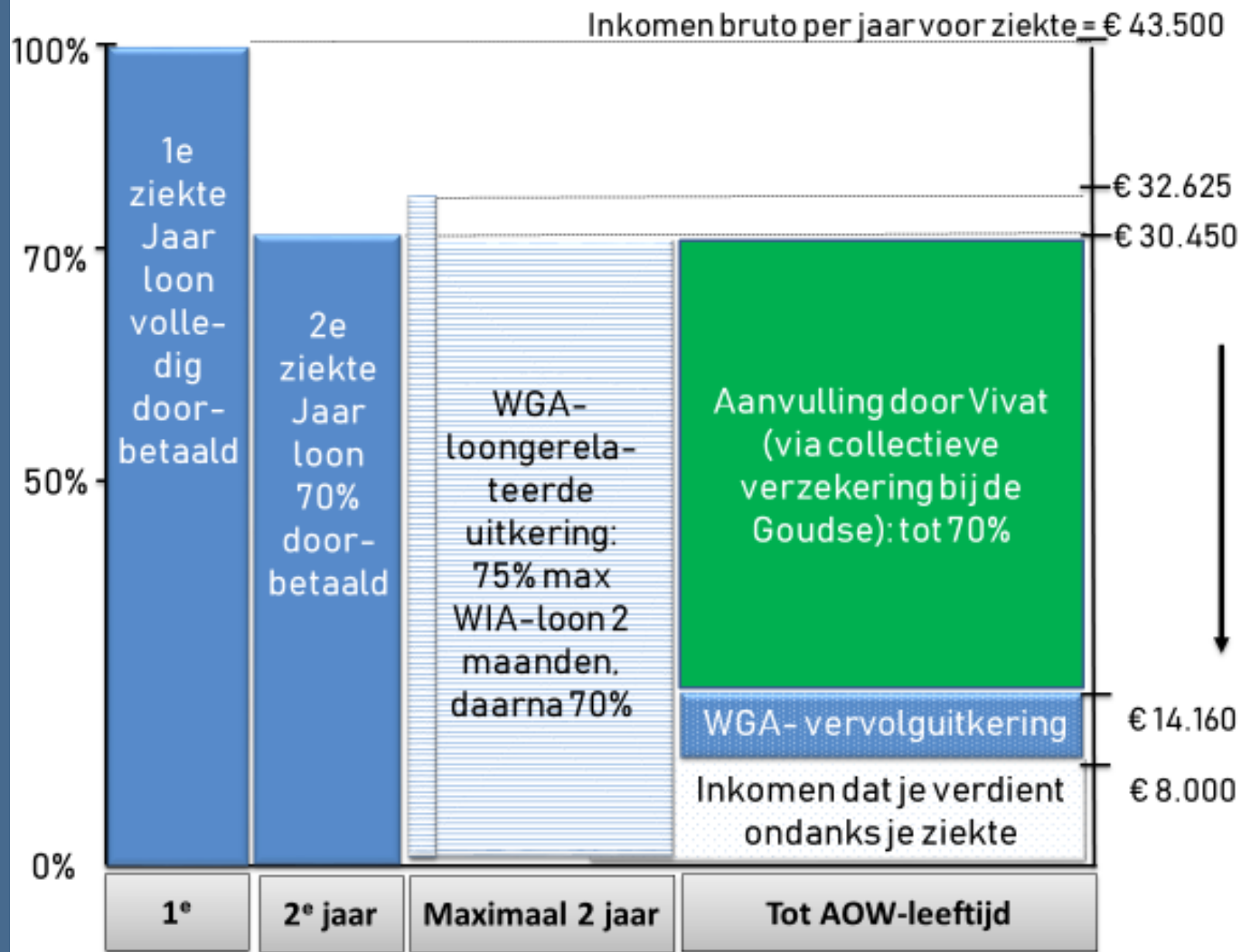
Stap 2: De werkgever

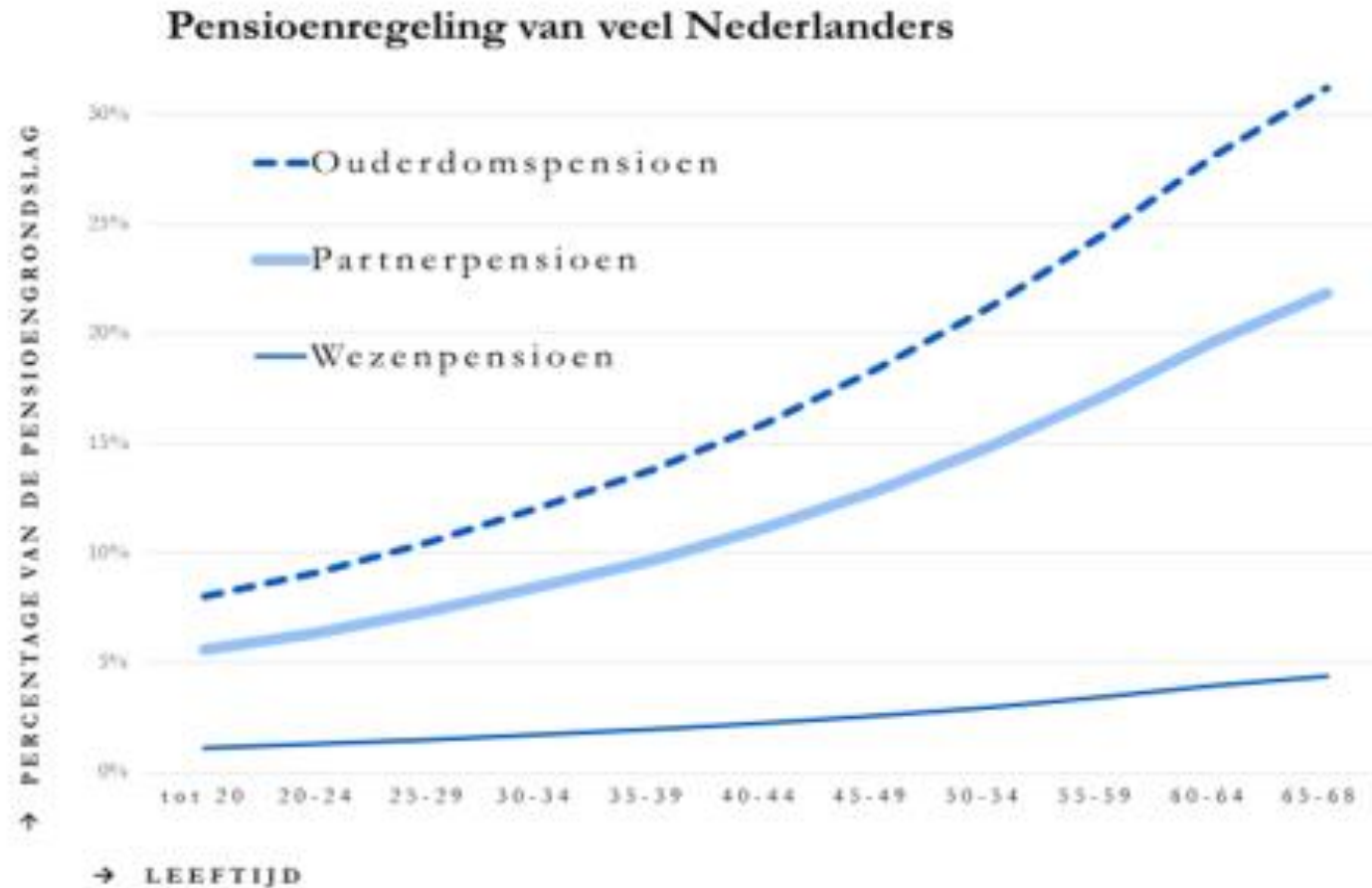
Stap 2: De werkgever

Stap 2: De werkgever

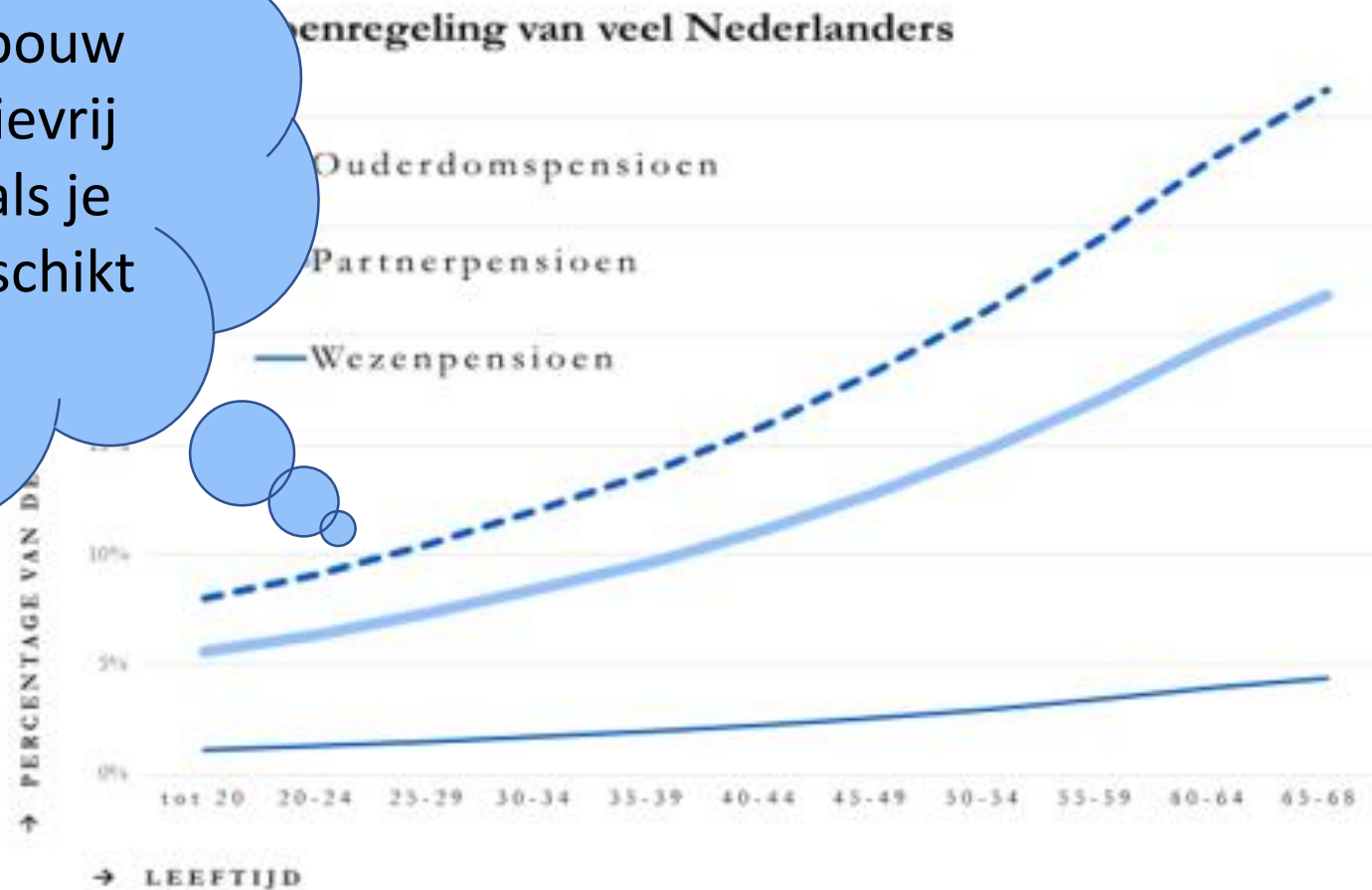

Ouderdomspensioen, partnerpensioen, wezenpensioen in verhouding 100% – 70% - 14%

Ouderdomspensioen, partnerpensioen, wezenpensioen in verhouding 100% – 70% - 14%

Pensioenopbouw
wordt premievrij
voortgezet als je
arbeidsongeschikt
wordt

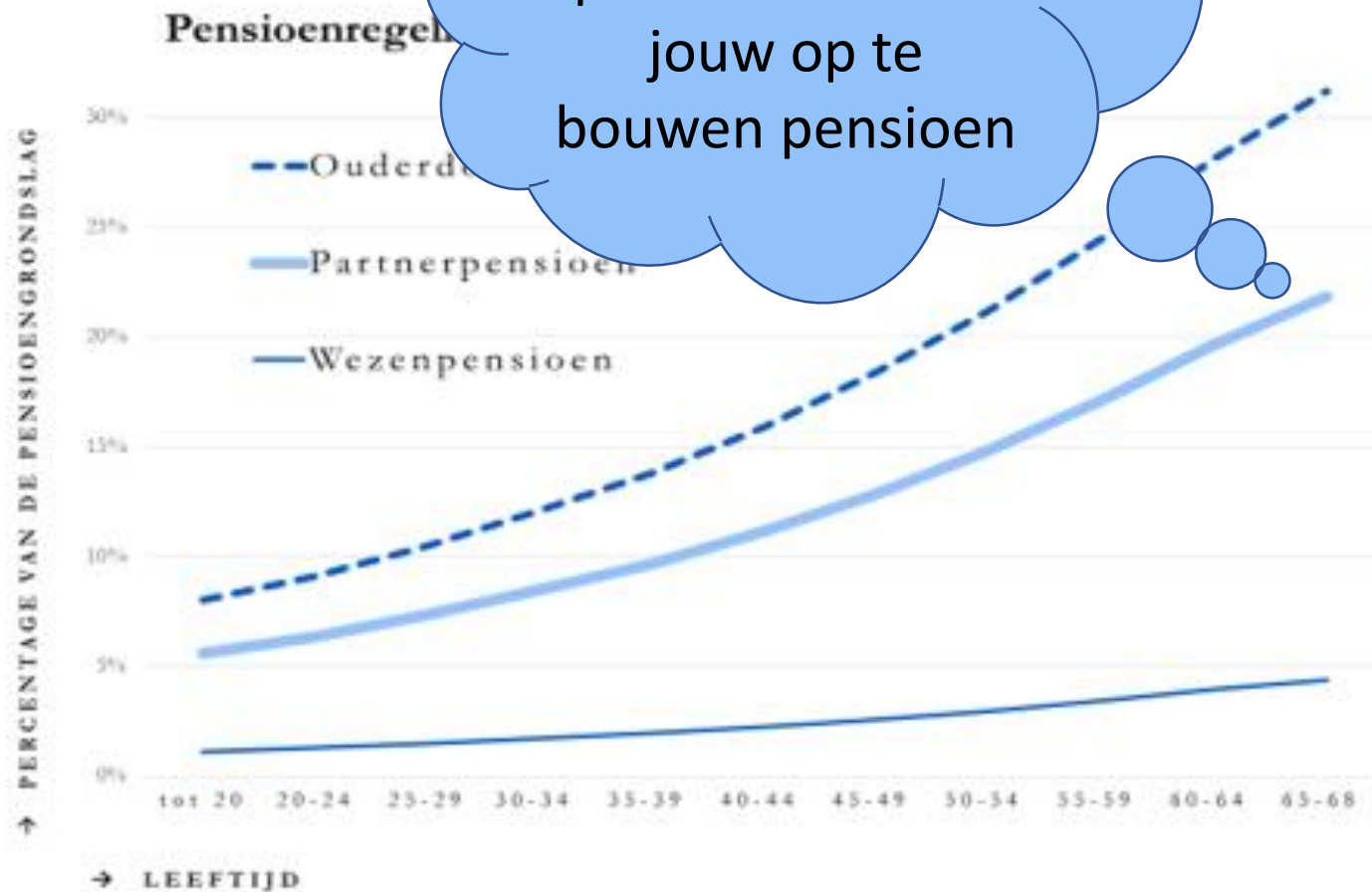

Stap 2: De werkgever

Ouderdomspensioen wezenpensioen in

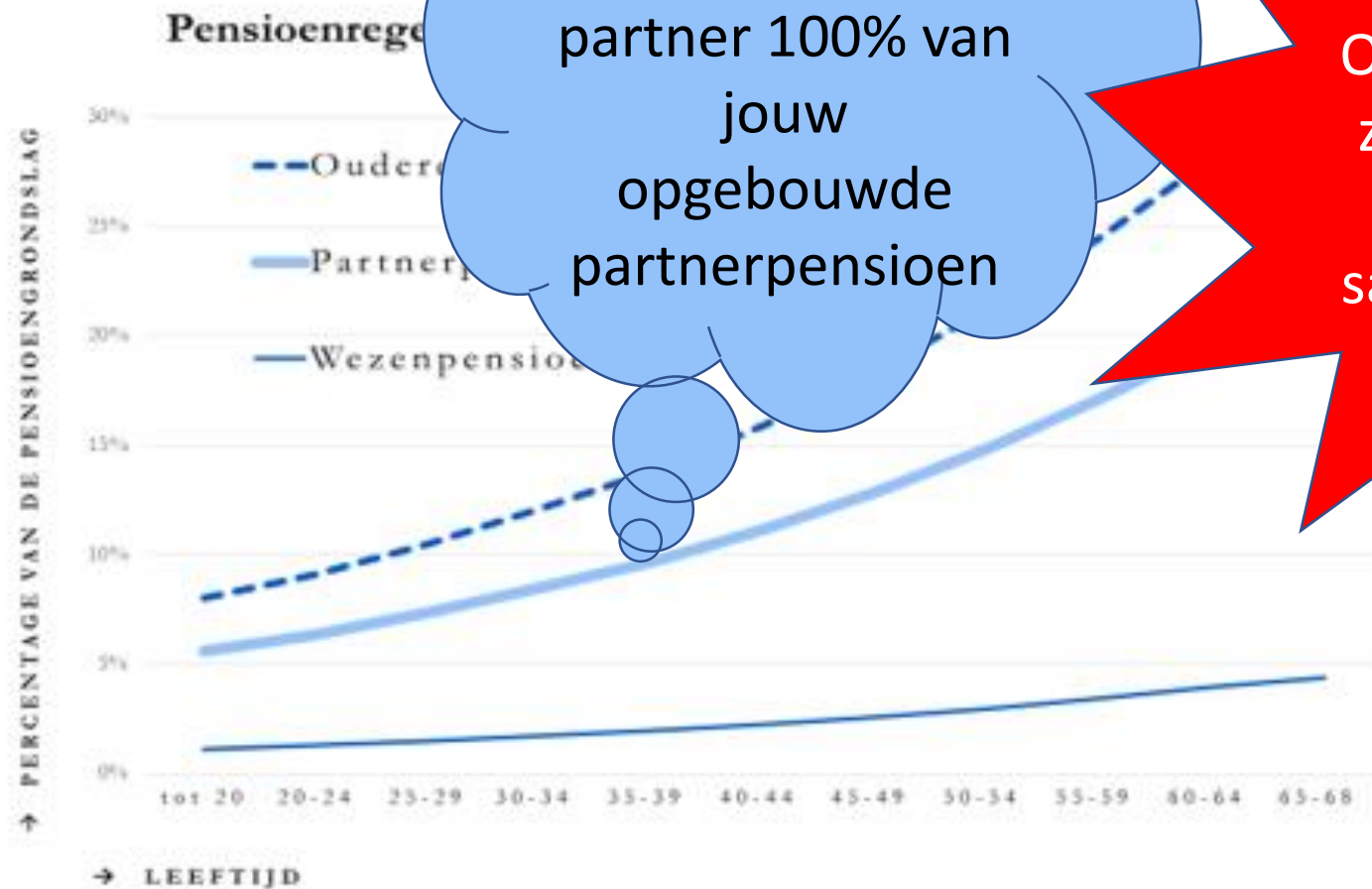
% - 14%

Als je overlijdt
ontvangt je
partner 70% van
jouw op te
bouwen pensioen

Stap 2: De werkgever

Ouderdomspensioen wezenpensioen in

Partnerpensioen via werkgever

Als je gaat
scheiden
ontvangt je
partner 100% van
jouw
opgebouwde
partnerpensioen

Ook bij PP risico
indien
**“automatische
uitruil”**
plaatsvindt bij
uitdiensttreding

Ongeacht of jullie
zijn getrouwd of
ongetrouwd
samenwonen!!!!

■ Geen partnerpensioen ■ PP risico ■ PP opbouw

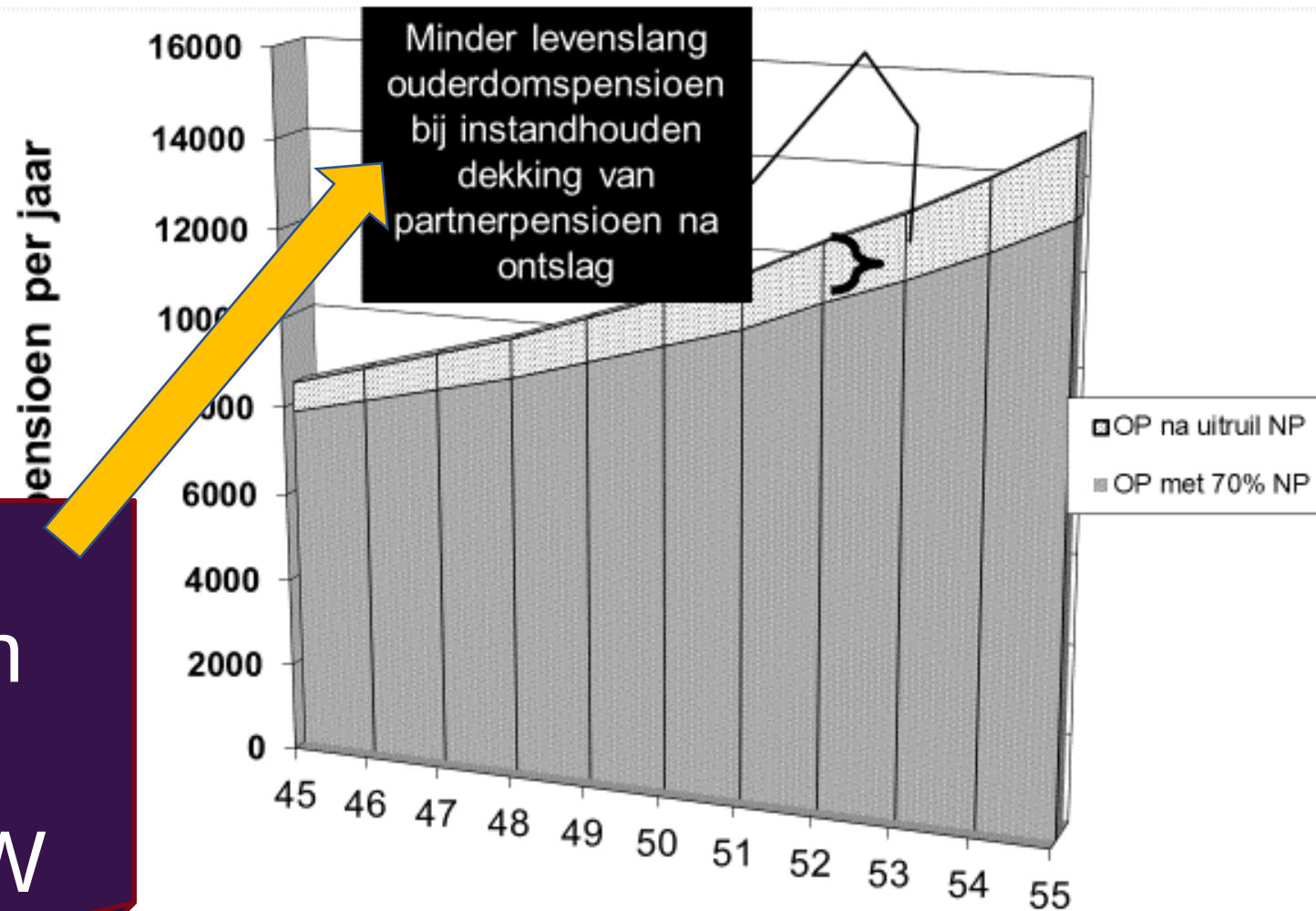
Partnerpensioen via werkgever

Als je gaat scheiden ontvang je partner 100% van jouw opgebouwde partnerpensioen

Ook b

“aut

Keuzerecht uitrui
ouderdomspensioen in
partnerpensioen:
Artikel 61 lid 10 jo 7 PW

Stap 2: De werkgever

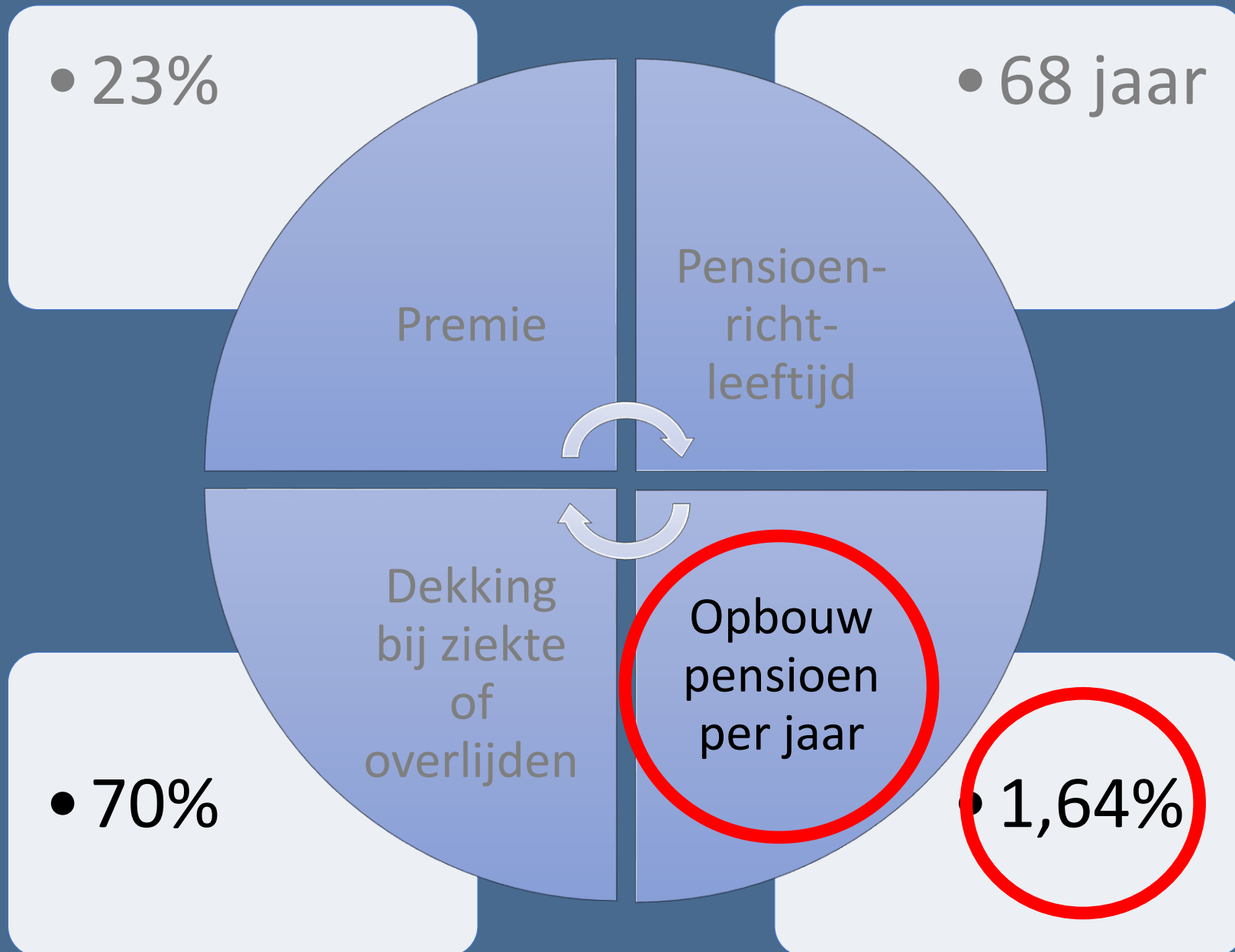
Ouderdomspensioen wezenpensioen

Als je gaat scheiden
ontvangt je partner
50% van jouw tijdens
het huwelijk
opgebouwde
ouderdomspensioen

Ouderdomspensioen
wordt alleen
verdeeld tussen
gehuwden

Stap 2: De werkgever

Stap 2: De werkgever

• 23%

Pensioengrondslag = salaris -/- AOW-franchise
€ 30.000 (€ 43.500 -/- € 13.500)
 $30.000 \times 1,64\% = € 500$
Kapitaal 23 x € 500 = € 11.500

• 68 jaar

Beschermd bij
faillissement
van jouw
werkgever

• 70%

Bekking
bij ziekte
of
overlijden

Opbouw
pensioen
per jaar

• 1,64%

Stap 2: De werkgever

• 23%

• 68 jaar

Pensioengrondslag = salaris -/- AOW-franchise
€ 30.000 (€ 43.500 -/- € 13.500)

$30.000 \times 1,64\% = € 500$

Kapitaal 23 x € 500 = € 11.500

Pensioenpremie:

$€ 43.500 \times 23,6\% = € 10.266$

Jouw bijdrage circa

$€ 10.266 \times 13\% = € 1.335$

Voorbeeld van een 33-jarige met een salaris van € 43.500

• 1,64%

• 23%

Pensioengrondslag = salaris
€ 30.000 (€ 43.500)
 $30.000 \times 1,64$

Kapitaal 23 x € 500

Voorbeeld van een 33-jarige met een salaris van € 43.500

Behaald rendement bij sparen of beleggen

Inleiding

Zelf Berekenen

Zie ook

Resultaten

Behaald rendement (per jaar)

0,34%

Inleg *

€ 10.266,00

eenmalig ▾

i

Looptijd *

33 jaar

i

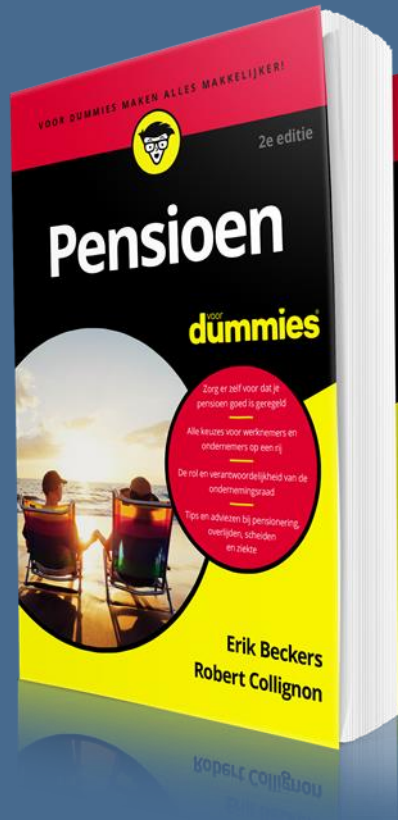
Eindkapitaal *

€ 11.500

i

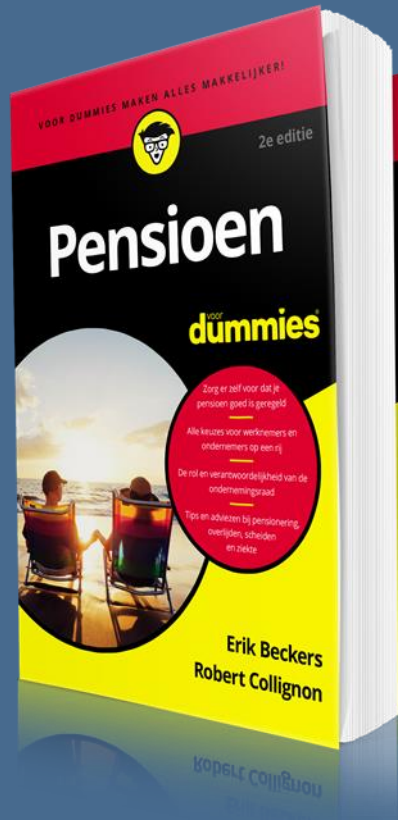
Berekenen ➔

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

- ✓ Stap 1 : De overheid
- ✓ Stap 2 : De werkgever
- ❖ Stap 3 :
- ❖ Stap 4 :
- ❖ Stap 5 :
- ❖ Stap 6 :

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

- ✓ Stap 1 : De overheid
- ✓ Stap 2 : De werkgever
- ❖ Stap 3 : Privé pensioen
- ❖ Stap 4 :
- ❖ Stap 5 :
- ❖ Stap 6 :

Formule jaarruimte lijfrente 2019

$13,3\% \times \text{bruto inkomen} -/- \text{AOW-franchise} - (6,27 \times \text{factor A}) -/- F$

Je bruto inkomen bestaat uit winst uit de onderneming, belastbaar inkomen uit loondienst, inkomen uit overige werkzaamheden en inkomsten uit uitkeringen. Er geldt een jaarlijks geïndexeerd plafond, in 2019 van € 107.593.

Ongeacht of je parttime werkt geldt een AOW-franchise van €12.274 in 2019.

De factor A is de pensioenaangroei, let goed op wat je pensioenuitvoerder daarover communiceert.

De F staat voor de (F)OR. Die bespreken we nog in hoofdstuk 18 omdat die alleen voor ondernemers geldt.

Indien in dienst bij Vivat is uitkomst klein of nihil

Stap 3: Privé pensioen (factor A)

Formule jaarruimte lijfrente 2019

$13,3\% \times \text{bruto inkomen} -/- \text{AOW-franchise} - (6,27 \times \text{factor A}) -/- F$

Indien in dienst bij Vivat is uitkomst klein of nihil

Stap 2: De werkgever

• 23%

• 68 jaar

Pensioengrondslag = salaris -/- AOW-franchise
€ 30.000 (€ 43.500 -/- € 13.500)
 $30.000 \times 1,64\% = € 500$

Factor A

• 70%

bij ziekte of overlijden

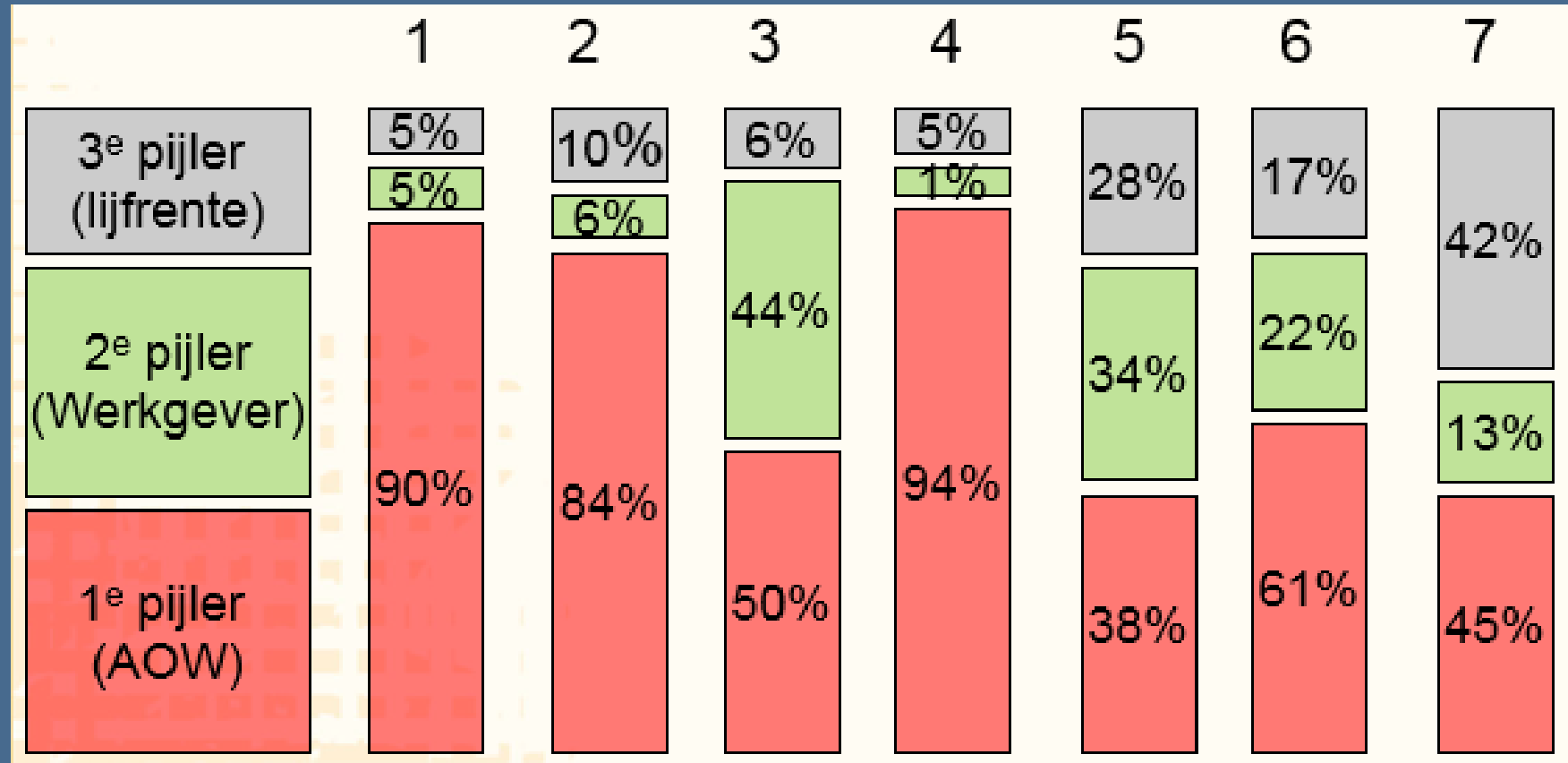
pensioen per jaar

• 1,64%

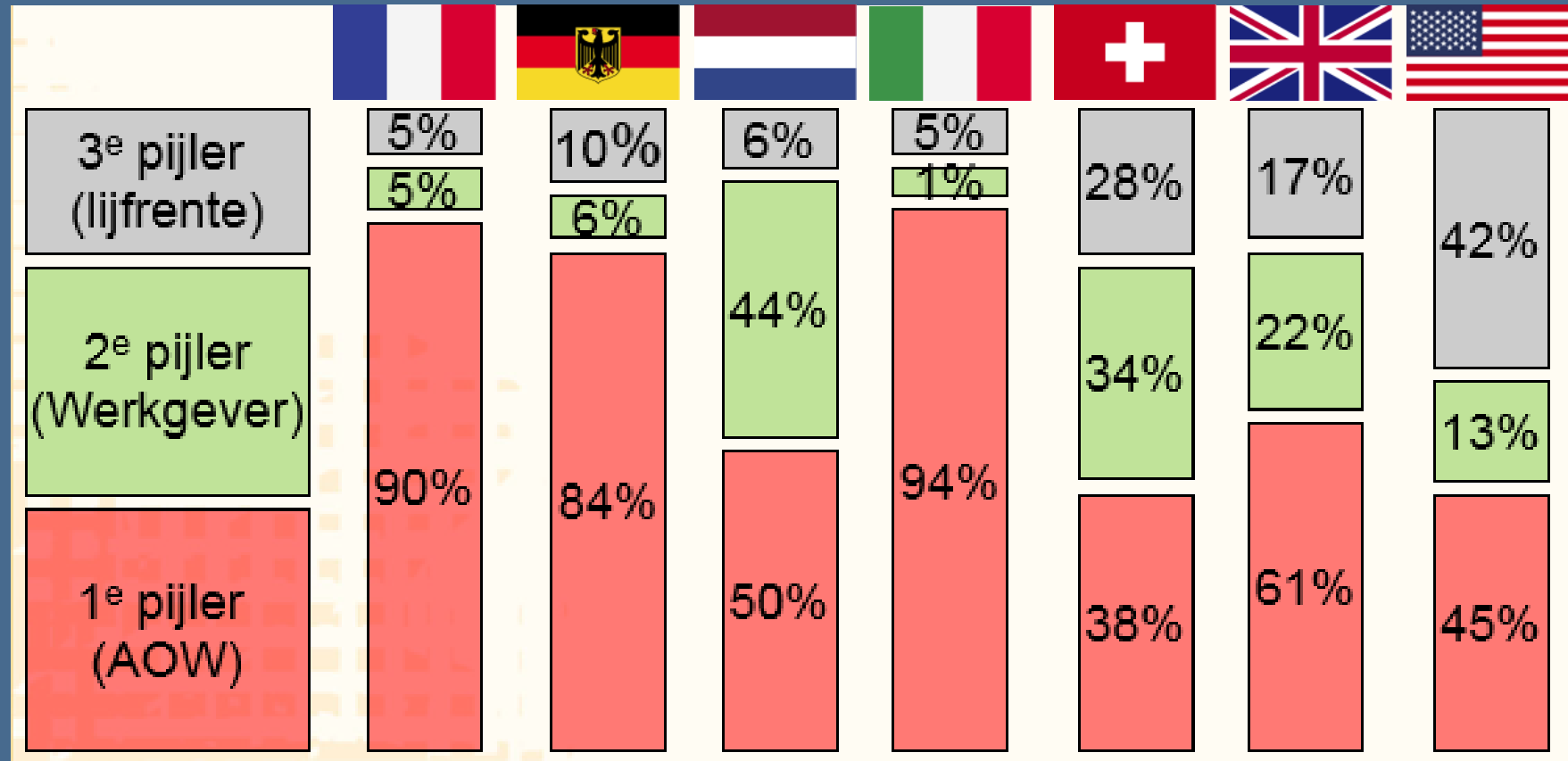
factor A is de
aangroei, let goed op
pensioenuitvoerder
er communiceert.

F staat voor de
Die bespreken we
n hoofdstuk 18
t die alleen voor
ernemers geldt.

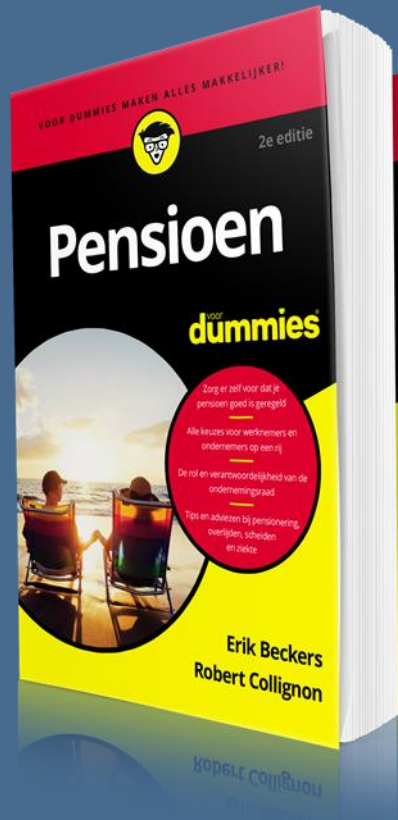
Wie is wie....?

Wie heeft de grootste 2^e pijler? Nederland!

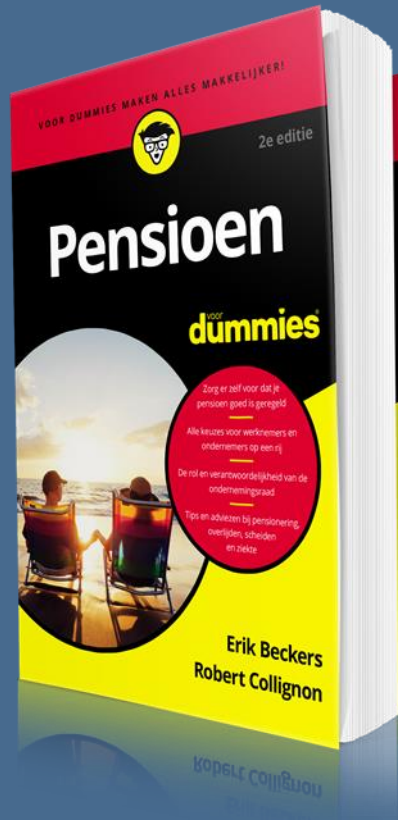

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

- ✓ Stap 1 : De overheid
- ✓ Stap 2 : De werkgever
- ✓ Stap 3 : Privé pensioen
- ❖ Stap 4 :
- ❖ Stap 5 :
- ❖ Stap 6 :

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

- ✓ Stap 1 : De overheid
- ✓ Stap 2 : De werkgever
- ✓ Stap 3 : Privé pensioen
- ❖ Stap 4 : Overige bezit
- ❖ Stap 5 :
- ❖ Stap 6 :

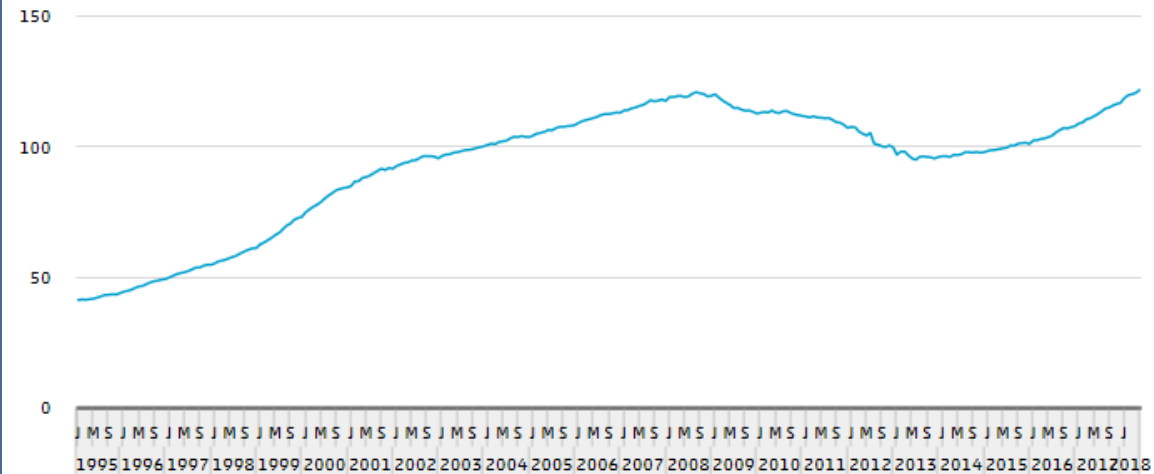
Belangrijkste overig bezit van Nederlanders:

1. Eigen woning
2.

Na een piek in augustus 2008 daalden de prijzen van koopwoningen en in juni 2013 werd een dieptepunt bereikt. Sindsdien is er sprake van een stijgende trend. In mei 2018 was de prijsindex koopwoningen voor het eerst hoger (0,6 procent) dan de piek in augustus 2008. Daarmee is ook het hoogste niveau bereikt sinds het begin van de prijsindex in 1995. Vergeleken met het dal in juni 2013 zijn de prijzen ruim 28 procent hoger.

Prijsindex bestaande koopwoningen

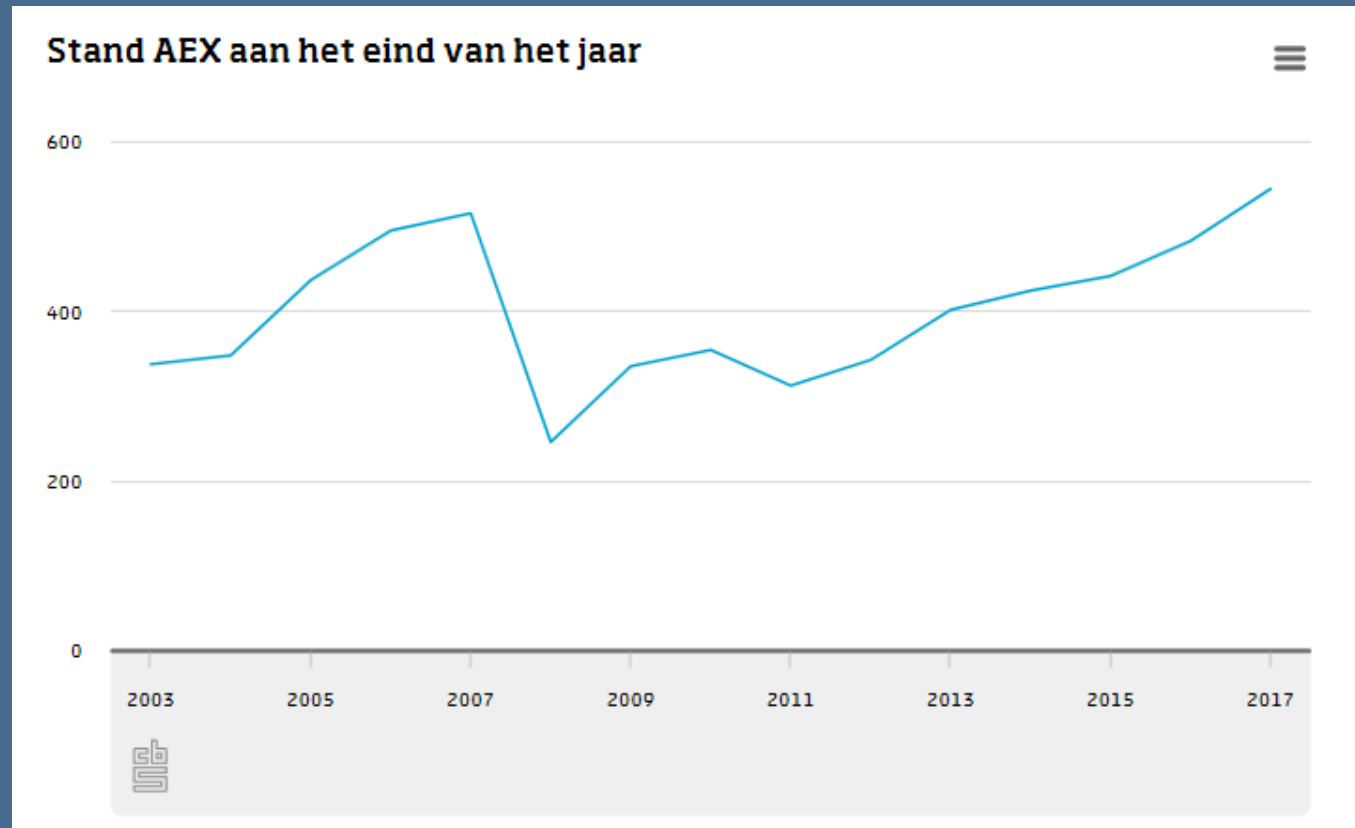
2015=100

Bron: CBS, Kadaster

Belangrijkste overig bezit van Nederlanders:

1. Eigen woning
2. Beleggingen

Belangrijkste overig bezit van Nederlanders:

1. Eigen woning
2. Beleggingen

Maandelijks
€ 100 inleg -/-
vermogensbelasting

Startleeftijd	55	50	45	40	35	30
Duur sparen of beleggen	10 jaar	15 jaar	20 jaar	25 jaar	30 jaar	35 jaar
2%	€ 12.713	€ 19.630	€ 26.951	€ 34.699	€ 42.899	€ 51.576
3%	€ 13.377	€ 21.205	€ 29.908	€ 39.583	€ 50.399	€ 62.295
4%	€ 14.080	€ 22.931	€ 33.261	€ 45.319	€ 59.392	€ 75.817
5%	€ 14.824	€ 24.821	€ 37.065	€ 52.063	€ 70.433	€ 92.934
6%	€ 15.612	€ 26.892	€ 41.384	€ 60.004	€ 83.927	€ 114.663

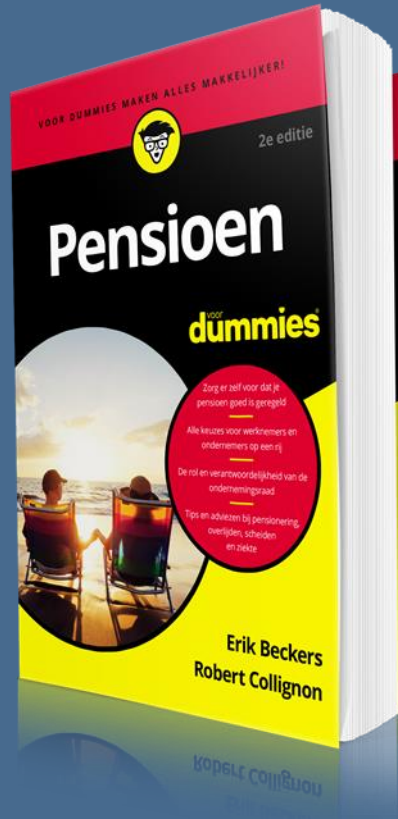
Belangrijkste overig bezit van Nederlanders:

1. Eigen woning
2. Beleggingen

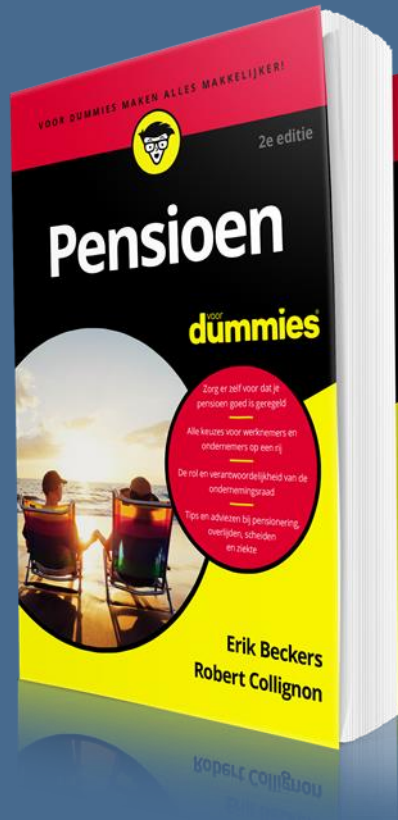
Met € 100.000 extra
koop je een levenslang
pensioen aan van
 $100.000 / 23 =$
€ 4.350 per jaar

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

- ✓ Stap 1 : De overheid
- ✓ Stap 2 : De werkgever
- ✓ Stap 3 : Privé pensioen
- ✓ Stap 4 : Overige bezit
- ❖ Stap 5 :
- ❖ Stap 6 :

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

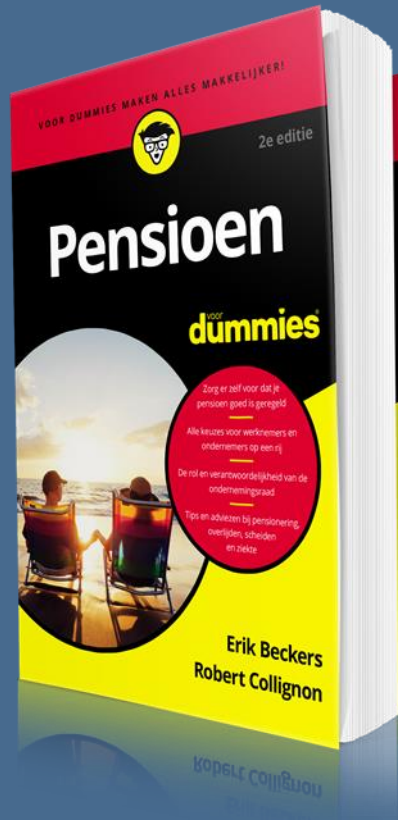

- ✓ Stap 1 : De overheid
- ✓ Stap 2 : De werkgever
- ✓ Stap 3 : Privé pensioen
- ✓ Stap 4 : Overige bezit
- ✦ Stap 5 : Meer inkomen
- ✦ Stap 6 :

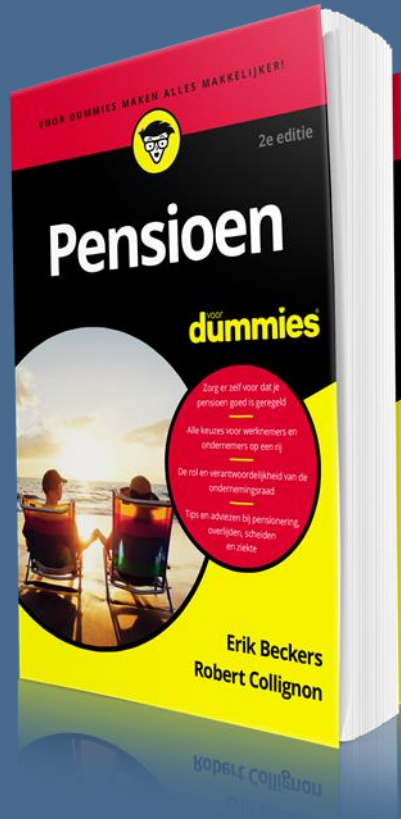
- Onderhandel over je salaris
- Onderhandel over je arbeidsduur
- Bijverdienen naast je baan
- Een onderneming naast je baan
- Investeer in een eigen woning
- Lange termijn doel met spaargeld? Ga beleggen.

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

- ✓ Stap 1 : De overheid
- ✓ Stap 2 : De werkgever
- ✓ Stap 3 : Privé pensioen
- ✓ Stap 4 : Overige bezit
- ✓ Stap 5 : Meer inkomen
- ❖ Stap 6 :

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

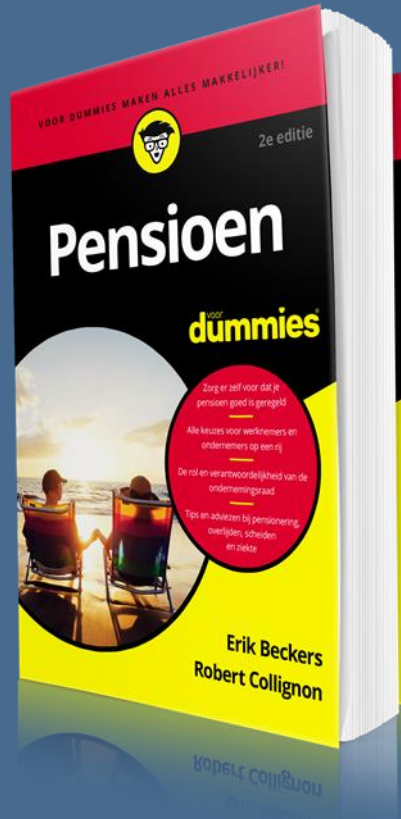

- ✓ Stap 1 : De overheid
- ✓ Stap 2 : De werkgever
- ✓ Stap 3 : Privé pensioen
- ✓ Stap 4 : Overige bezit
- ✓ Stap 5 : Meer inkomen
- ❖ Stap 6 : Minder uitgeven

- Schulden aflossen
- In en om het huis
- Contracten, abonnementen
- Zorgkosten
- Op reis
- Emigreer!

Zes stappen naar een comfortabel pensioen

- ✓ Stap 1 : De overheid
- ✓ Stap 2 : De werkgever
- ✓ Stap 3 : Privé pensioen
- ✓ Stap 4 : Overige bezit
- ✓ Stap 5 : Meer inkomen
- ✓ Stap 6 : Minder uitgeven

Hebben we eigenlijk wel een pensioengat?

Nederlandse pensioenen behoren tot de hoogste van Europa

Nederlanders zien na pensionering hun inkomsten nauwelijks terugvallen vergeleken met wat ze daarvoor verdienden. De

Nederlandse pensioeninkomens behoren tot de hoogste van Europa, zo meldt Rabobank op basis van onderzoek naar het spaargedrag van Nederlanders.

De onderzoekers plaatsen wel een kanttekening: de variatie van Nederlandse pensioeninkomens is groot. Zo kampt ongeveer een derde van de huishoudens, waaronder veel zzp'ers, met een pensioentekort. Bij een volledig arbeidsverleden, zonder pensioengaten, kan het pensioeninkomen juist hoog uitpakken. Volgens de onderzoekers heeft ongeveer een kwart van alle huishoudens na hun pensionering zelfs netto meer te besteden dan ervoor.

Hebben we eigenlijk wel een pensioengat?

Nederlandse pensioenen behoren tot de hoogste van Europa

Nederlanders zien na pensionering hun inkomsten nauwelijks terugvallen vergeleken met wat ze daarvoor verdienden. De Nederlandse pensioeninkomens behoren tot de hoogste van Europa, zo meldt Rabobank op basis van onderzoek naar het spaargedrag van Nederlanders.

De onderzoekers plaatsen wel een kanttekening: de variatie van Nederlandse pensioeninkomens is groot. Zo kampt ongeveer een derde van de huishoudens, waaronder veel zzp'ers, met een pensioentekort. Bij een volledig arbeidsverleden, zonder pensioengaten, kan het pensioeninkomen juist hoog uitpakken. Volgens de onderzoekers heeft **ongeveer een kwart van alle huishoudens na hun pensionering zelfs netto meer te besteden dan ervoor.**

Belangrijk om te onthouden

- ❖ Laat je niet bang maken met pensioentekorten, denk wel na over gevolgen partnerpensioen na scheiden (ook ongehuwden!)
- ❖ Hoe jonger je bent, hoe meer onzekerheden, maar ook hoe meer keuzes
 - spreid je geld, beperk schulden
 - uitdienst: denk aan dekking ziekte, overlijden

Vragen?

